

Вих. № 2 від 11.01.2021

Президенту України
Зеленському В. О.
01220 вул. Банкова, 11, м. Київ

Шановний пане Президенте!

Від імені найбільших пацієнтських організацій вкотре звертаємося до Вас щодо **неприпустимості дискредитації медичної реформи в Україні найвищим керівництвом держави! Така риторика шкодить медичній системі, пацієнтам і лікарям. Такі дії, крім того, шкодять іміджу України на міжнародній арені.**

Так, 10 січня Ви заявили, що реформа медицини не відбулася, а принцип “гроші ходять за пацієнтом” не впроваджений.

Як люди, які на практиці зіштовхуються з реаліями медицини в Україні вже десятки років, хочемо запевнити: **впровадження медичної реформи – один з найпрогресивніших кроків України з часів незалежності.** Адже саме ця реформа зруйнувала радянську модель “держава платить за ліжко” і запровадила оплату за конкретну послугу, якою скористався пацієнт. Про це свідчать наступні факти:

У 2017 році було створено єдиного платника за медичну послугу – Національну службу здоров’я.

Саме ця інституція є гарантом оплати медичних послуг, якими користуються пацієнти. За час реалізації медичної реформи понад **30 мільйонів** українців підписали декларації з сімейними лікарями, а лікарі почали отримувати кошти відповідно до кількості пацієнтів. Так реалізувався перший етап реформи і принцип “гроші ходять за пацієнтом” на первинній ланці. Завдяки цьому принципу зарплати лікарів первинної ланки зросли **до 5 разів.**

З 2019 року в Україні діє програма “Доступні ліки”. Послуги цієї державної програми сьогодні також оплачуються Національною службою здоров’я за принципом “гроші ходять за пацієнтом”: коли пацієнт йде в аптеку, отримує потрібні ліки, а держава оплачує їхню вартість. **Понад 2 мільйони хворих** на цукровий діабет, серцево-судинні захворювання та бронхіальну астму сьогодні успішно користуються цією програмою. Понад 9 тисяч аптек співпрацюють з Національною службою здоров’я в рамках цієї програми.

З 1 квітня 2020 року в силу вступив 2-й етап медичної реформи на вторинному і третинному рівнях: коли в межах Програми медичних гарантій держава визначила перелік послуг, які безоплатно може отримати пацієнт. Ці послуги вже майже рік оплачує Національна служба здоров'я України. Протягом цього року було укладено 7 тисяч договорів з 1,5 тис. лікарень по всій Україні, де працює майже 600 тисяч осіб, із яких понад 100 тисяч - лікарі, а саме: **26 тис лікарів первинки, 117 тис лікарів вторинної третинної ланки, 158 тис асистентів** (середній медперсонал) і обслуговуються мільйони пацієнтів. За цей час громадяни України скористалися більше, ніж **122 мільйонами послуг**, а Національна служба здоров'я України оплатила ці послуги. Таким чином, принцип “гроші ходять за пацієнтом” реалізувався і на вторинному та третинному рівнях.

Окремо також хочемо сказати, що завдяки медичній реформі, вдалося залучити приватний сектор до сфери. Зокрема 611 приватних медзакладів та лікарів приватної практики сьогодні надають безоплатні послуги пацієнтам за кошт держави: їх також оплачує Національна служба здоров'я за принципом «гроші ходять за пацієнтом».

І нарешті, саме медична реформа допомогла дати адекватну відповідь на пандемію COVID-19 і спрямувати кошти держави туди, де був пацієнт. Адже Національна служба здоров'я продемонструвала швидку та ефективну реакцію, завдяки якій понад 500 закладів надають допомогу пацієнтам з COVID-19, а НСЗУ оплачує їхні послуги напряду.

Нагадаємо, що саме Україна була обрана ВООЗ з проміж більше 60 країн регіону Європи та Центральної Азії, як приклад, де був досягнутий **найбільший прогрес реалізації принципу універсального покриття під час пандемії ковіду**, що є глобальною ціллю номер 3 сталого розвитку для усіх країн світу. Для Вас, як для Президента, ця позиція вашої країни має бути беззаперечним та переконливим показником ефективності та доцільності впровадження медичної реформи.

Тому, пане Президенте, Ваші висновки є хибними.

Але Ви також заявили, що реформу треба переосмислити і наповнити правильною організаційною конкретикою, і ми, як ніхто, знаємо, що потрібно зробити:

1. Підвищити фінансування галузі до мінімум 225 мільярдів грн. на Програму медичних гарантій, як це записано в Законі про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення. Саме через недофінансування медичної сфери національна служба здоров'я не може підвищити тарифи на послуги від держави. Більше того, нинішній рівень

фінансування і конструкція Програми медичних гарантій, подана МОЗ наприкінці минулого року, дасть можливість оплачувати медичні послуги лише до липня 2021 року, після чого кошти в медицині просто закінчатся і настане справжній колапс.

2. Припинити здійснювати атаки на медичну реформу. Ваші висловлювання, а також висловлювання інших високопосадовців, відверто шкодять реалізації медичної реформи. Через постійний популізм і безпідставну критику, медичні працівники і лікарні знаходяться в підвішеному стані і не розуміють подальшу долю медицини. А тому, навіть при наявності коштів, бояться підвищувати зарплати лікарям, покращувати оснащення і розширювати можливості лікарень. Через це страждають пацієнти.
3. Визнати нарешті профнепридатність Міністра охорони здоров'я Максима Степанова і звільнити його з посади, замінивши на професійного та ефективного управлінця. Адже саме Максим Степанов протягом своєї каденції здійснив не одну атаку на ключову фінансову інституцію Національну службу здоров'я, а також на ДП "Медичні закупівлі України". Саме Максим Степанов майже зірвав старт Програми медичних гарантій 2021-го року, вчасно не подавши на затвердження Уряду відповідну постанову. Внаслідок цього 7 тисяч лікарень і 9 тисяч аптек опинилися під ризиком відсутності фінансування напередодні нового року. Саме Максим Степанов своєю відвертою бездіяльністю і постійною деструктивною позицією руйнує можливості для реалізації медичної реформи в Україні.

Тому, пане Президенте, переосмислення медичної реформи, має лежати в площині управління, за яку відповідає сьогоднішня влада. А її реалізація – Ваша безпосередня відповідальність!

З повагою,

Інна Іваненко, Виконавчий директор БФ "Пацієнти України"

Дмитро Шерембей, Голова Координаційної Ради БО "Мережа 100% життя"

Від імені організацій та фондів, які підтримали дане звернення:

1. БФП “КРАПЛЯ КРОВІ”
2. ГО “Афіна. Жінки проти раку”
3. БФ “СТОПРАК”
4. ГО “Ліки Контроль”
5. ГО “ІСКРА НАДІЇ”
6. БФ “Відкриті долоні”
7. БФ “Діти з гемофілією”
8. БО “Мережа 100 % життя Рівне”
9. ГО “Українська спільнота з розсіяним склерозом”
10. ГО “Гармонія руху”
11. ВГО “Радість руху”
12. Асоціація батьків передчасно народжених дітей “Ранні пташки»”
13. ГО “Об’єднання Хворих на Торсійну Дистонію”
14. ГО “Всеукраїнська асоціація кришталевих людей”
15. БФ “Запорука”
16. ГО “БРИГАНТИНА”
17. ВГО “Всеукраїнська асоціація допомоги хворим на муковісцидоз”
18. БФ “Асоціація батьків дітей з аутизмом”
19. БО “Позитивні жінки”
20. ГО “Рідкісні імунні захворювання”
21. ГО “Всеукраїнська асоціація кришталевих людей”
22. ГО “РУХ ДЛЯ ЖИТТЯ”
23. ГО “Діа-Дзен”
24. ГО “Свобода руху”
25. БФ “Сестри Даліли”
26. Асоціація рідкісних захворювань України ЛГ (PHURDA)
27. Благодійний Фонд “Особливі Можливості”
28. Українська спільнота людей з розсіяним склерозом “UCMS”
29. ГО “Асоціація хворих із запальними захворюваннями кишечника “Повноцінне життя”
30. Вінницьке обласне відділення благодійної організації “Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД”
31. Благодійна організація “Благодійне товариство “Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД” м. Дніпро”
32. Благодійний фонд “Нехай твоє серце б’ється”
33. Благодійна організація “Мережа 100 відсотків життя. Запоріжжя”
34. Благодійна організація “Благодійне товариство “100 відсотків життя. Херсонський регіон”
35. Благодійна організація “100 відсотків життя. Київський регіон”
36. Благодійна організація “Клуб “Світанок”
37. Благодійна організація “Благодійне товариство “Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД” м. Кривий Ріг”

38. Благодійна організація “100 відсотків життя. Кропивницький”
39. Благодійна організація “Благодійне товариство “Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД” м. Львів”
40. Миколаївська благодійна організація “Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД”
41. БО “100 відсотків життя. Одеса”
42. Благодійна організація “Світло надії”
43. Благодійна організація “Луганське обласне товариство “Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД”
44. СОГО “Клуб “Шанс”
45. Благодійна організація “Тернопільське благодійне товариство Благодійної організації “Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД”
46. Благодійна організація “Закарпатське благодійне товариство мережі людей, які живуть з ВІЛ/СНІД”
47. Благодійна організація “Мережа 100 відсотків життя” м. Харків”
48. Хмельницьке обласне відділення Благодійної організації “Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД”
49. БО “Сто відсотків життя Черкаси”
50. Благодійна організація “100 відсотків життя. Чернівці”
51. Благодійна організація “Чернігівське обласне відділення Благодійної організації Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД”
52. БО “100 відсотків життя Івано-Франківськ”
53. ГО “Асоціація гемофілії “Вітер надії”
54. ГО “Гемофілія Полтави - повноцінне життя”
55. ГО “Асоціація гемофілії “Рівне Гем”
56. БО Міжнародний благодійний фонд “Човен мрій”
57. ГО “Асоціація гемофілії “Гемовін”
58. ГО “Хвороба Вільсона- Коновалова”